

16 oktober 2018
Documentnummer: 2018-068.606, LGW
Dossiernummer : K11008

Nummer 47/2018

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter vaststelling van het provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier c.a.

1. Samenvatting

In het Zuidelijk Westerkwartier worden waterberging en de ontwikkeling van het natuurnetwerk gecombineerd. Met deze voordracht ligt het provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier ter vaststelling voor.

Het provinciaal inpassingsplan (PIP) maakt het mogelijk uitvoering te geven aan de aanwijzing als natuur- en waterbergingsgebied in de provinciale omgevingsverordening binnen de gemeenten Leek en Marum. Daarnaast maakt het mogelijk om uitvoering te geven aan wat met de inrichtingsplannen wordt beoogd.

De inrichtingsplannen voor de verschillende deelgebieden van het natuurnetwerk in het Zuidelijk Westerkwartier en het milieueffectrapport (MER) zijn als bijlagen bij het PIP gevoegd. De inrichtingsplannen zijn de basis voor de bestemmingsherzieningen in het PIP. Het PIP is een m.e.r.-plichtig besluit. Dit betekent dat op grond van de wet Milieubeheer voor de vaststelling van het PIP een milieueffectrapport (MER) opgesteld diende te worden. De m.e.r. procedure is gecoördineerd door de provincie. Uiteraard heeft afstemming plaats gevonden met het waterschap Noorderzijlvest en de betreffende gemeenten. De uitkomsten van het MER zijn gebruikt als onderbouwing voor het PIP. De Commissie m.e.r. heeft na een aanvulling een positief toetsingsadvies uitgebracht op het MER.

Het ontwerp-PIP heeft vanaf 6 juni 2018 gedurende weken ter inzage gelegen. Voor de beantwoording van de ingebrachte zienswijzen/reacties is een Nota Reactie en Commentaar (NRC) opgesteld, deze is bijgevoegd.

2. Doel en wettelijke grondslag

Met deze voordracht dragen wij u het provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier voor ter vaststelling.

Op 24 september 2014 hebben uw Staten de begrenzing van het provinciaal natuurnetwerk (NNN) vastgesteld. Een deel van het natuurnetwerk heeft u op 10 december 2014 aangewezen als waterbergingsgebied. In onze brief van 4 november 2015 (corr.nr. 2015-46.069/45/A.18, LGW) hebben wij u geïnformeerd over de Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier en de werkwijze bij het provinciaal inpassingsplan. Per brief (2018-031.176/22/A.10) hebben wij u op 30 mei 2018 geïnformeerd over de plannen voor de voorgenomen inrichting. Op 17 februari 2016 heeft u een veldbezoek gebracht aan het gebied.

Ten behoeve van de bestemmingswijzigingen in de deelgebieden in de gemeenten Marum en Leek is een provinciaal inpassingsplan (PIP) gemaakt. Voor het PIP is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het provinciaal inpassingsplan (PIP) maakt het mogelijk uitvoering te geven aan uw aanwijzing als natuur- en waterbergingsgebied. Daarnaast maakt het mogelijk om uitvoering te geven aan wat met de inrichtingsplannen wordt beoogd. U stelt het PIP vast. De inrichtingsplannen voor de verschillende deelgebieden en het milieueffectrapport (MER) zijn als bijlagen bij het PIP gevoegd.

In het Zuidelijk Westerkwartier combineren we natuurontwikkeling met de inrichting van waterbergingsgebieden. Tegelijkertijd nemen we maatregelen op het gebied van waterkwaliteit, recreatie, landbouw en landschapsherstel, zodat bewoners veilig en prettig in een uniek en toekomstbestendig gebied kunnen blijven wonen, werken en recreëren. De ontwikkelingen vinden plaats in het natuurnetwerk Nederland (NNN) in het Zuidelijk Westerkwartier. Het projectgebied ligt in de gemeenten Leek, Marum en Grootegast. De ambitie is om in het ZWK ca. 2100 hectare nieuwe natuur aan te leggen. Voor de deelgebieden in de gemeente Grootegast vindt op een later tijdstip bestemmingsherziening plaats, omdat in deze deelgebieden geen sprake is van waterberging.

3. Procesbeschrijving en planning

Het project gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier is een gezamenlijk project met Waterschap Noorderzijlvest, waarbij opgaven van beide organisaties in 1 project worden opgepakt.

Voor de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier zijn diverse plannen, vergunningen en procedures nodig. In onderstaand schema leest u hoe uw besluitvorming past in het stappenplan naar uitvoering.

Wat	Wanneer	Wie
Inrichtingsplan		
Informeren	19 september 2018	PS, AB waterschap
Definitief vaststellen	2 oktober 19 september	GS AB waterschap
Provinciaal inpassingsplan (PIP)		
Vaststellen ontwerp	29 mei 2018	GS
Ter inzage leggen	Juni/juli 2018	
Definitief vaststellen	December 2018	PS
Overige besluiten		
Ontgrondingsvergunning	1 ^e helft 2019	GS
Peilbesluit, watervergunning, legger	1 ^e helft 2019	Waterschap
Uitvoering	Vanaf 2 ^e helft 2019	

Op 19 september heeft het algemeen bestuur van het waterschap Noorderzijlvest de inrichtingsplannen definitief vastgesteld voor zover deze betrekking hebben op de maatregelen voor de verschillende wateropgaven in de plannen (waterberging, Kaderrichtlijn Water en in mindere mate maatregelen voortvloeiend uit het Nationaal Bestuursakkoord Water). Wij hebben de overige onderdelen van deze plannen vastgesteld.

Het ontwerp-PIP is met bijbehorende stukken vanaf 6 juni gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Verder stelt het waterschap Noorderzijlvest nog een peilbesluit op, past het de legger aan en geeft het een watervergunning af.

Samenvattend is eerst het ontwerp-PIP ter inzage gelegd. In het 4^e kwartaal van 2018 volgen de ontgrondingsvergunningen (provincie), het peilbesluit, de legger en de watervergunning. In de eerste helft van 2019 vallen, beroepszaken daargelaten, ook de definitieve besluiten over alle genoemde plannen, vergunningen etc.

4. Begroting

Er zijn geen directe kosten, die met dit besluit aan de orde zijn.

5. Inspraak/participatie

Formele procedure

Het ontwerp-PIP heeft vanaf 6 juni 2018 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn 17 zienswijzen ontvangen. Eén zienswijze is ingediend door LTO. De andere zienswijzen zijn afkomstig van particulieren en ondernemers uit het gebied. Voor de beantwoording van de ingebrachte zienswijzen/reacties is een Nota Reactie en Commentaar (NRC) opgesteld, deze is bijgevoegd.

De grondeigenaren in de bergingsgebieden zijn in keukentafelgesprekken op de hoogte gebracht van bestemmingswijzigingen, die voortvloeien uit het PIP. Op uitnodiging van LTO hebben wij ambtelijk een bijeenkomst bijgewoond om LTO-leden te informeren over het PIP en de te doorlopen procedures.

De inrichtingsplannen, het MER en het voorontwerp-PIP hebben begin 2018 ter inzage gelegen. In onze brief (2018-031.176/22/A.10) hebben wij u op 30 mei 2018 geïnformeerd over de zienswijzen en hebben u de daarbij behorende Nota Reactie en Commentaar (NRC) toegestuurd.

In de zienswijzen hebben een aantal insprekers hun zorgen geuit over de mogelijke beperkingen, die het inpassingsplan heeft op hun toekomstige bedrijfsvoering. Met deze insprekers blijven wij graag in gesprek om naar mogelijkheden te zoeken voor het voortzetten van hun bedrijfsvoering, door bijvoorbeeld te zoeken naar alternatieve grond, waar mogelijk, buiten het natuurnetwerk.

In een aantal situaties hebben insprekers verzocht om een grenscorrectie. In vier gevallen hebben wij, in overleg met de gemeenten de grens van het PIP aangepast.

Een aantal insprekers maken zich zorgen over de toekomstige grondwatersituatie buiten de natuur/waterbergingsgebieden. Het uitgangspunt bij het inrichten van het natuurnetwerk en waterbergingsgebieden is, dat er geen negatieve effecten (grondwaterstandsverhoging groter dan 5 cm) mogen optreden buiten de begrenzing van deze gebieden. Eventuele effecten worden zoveel mogelijk binnen de begrenzing gecompenseerd. Daarvoor zijn verschillende maatregelen beschikbaar. Voor en na realisatie van de plannen zullen in overleg met grondeigenaren grondwaterstanden worden gemonitord.

Samen met de streek

Het project gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier is een gezamenlijk project, waarbij opgaven van zowel waterschap Noorderzijlvest als de provincie Groningen in 1 project worden opgepakt. Wij hebben de gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier benoemd en gevraagd om ons te adviseren bij de planontwikkeling en het gebiedsproces. In de gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier zijn vertegenwoordigd: de gemeenten Leek, Marum en Grootegast, LTO, agrarisch natuurbeheer collectief West, Staatsbosbeheer, waterschap Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslân, de ondernemersvereniging recreatie en toerisme Westerkwartier en provincie Groningen.

De gebiedsopgaven in het Zuidelijk Westerkwartier zijn in samenspraak met de streek in zogenaamde schetsbijeenkomsten en terugkoppelingen uitgewerkt in schetsboeken. De uitkomsten van deze schetsbijeenkomsten (de schetsboeken) zijn input geweest voor nader onderzoek en uitwerking in werkgroepen. Deze werkgroepen hebben per gebied alternatieven en varianten uitgewerkt met als resultaat inrichtingsplannen per deelgebied.

De gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier heeft tijdens inloopbijeenkomsten toegelicht op welke wijze zij de resultaten van de schetssessies heeft vertaald in haar adviezen voor de inrichtingsplannen en bij welke alternatieven haar voorkeur lag. Daarnaast biedt de gebiedscommissie in haar openbare vergaderingen de mogelijkheid om in te spreken. Hier wordt regelmatig gebruik van gemaakt. Op ambtelijk niveau zijn er met de bewoners van de prioritaire gebieden (de waterbergingsgebieden) keukentafelgesprekken gevoerd over de inrichting van een gebied op of nabij hun perceel.

6. Nadere toelichting

Provinciaal inpassingsplan (PIP)

Het provinciaal inpassingsplan is in nauwe samenwerking met de gemeenten Leek en Marum en waterschap Noorderzijlvest opgesteld en sluit aan op de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum.

Bij de inrichting van een natuurgebied en een waterbergingsgebied moeten de te verrichten werkzaamheden en het gebruik van de gebieden voor natuur en de berging van water door het bestemmingsplan zijn toegestaan. In een bestemmingsplan wordt bepaald waarvoor het gebied mag worden gebruikt en wat er kan worden gebouwd. De inzet van de gebieden voor waterberging dient in het bestemmingsplan gewaarborgd te zijn. Op deze manier wordt gewaarborgd dat - als er al gebouwd mag worden - dit alleen hoogwaterbestendig mag geschieden.

De wet ruimtelijke ordening (WRO) maakt het mogelijk dat de provincie een bestemmingsplan kan op stellen. Een dergelijk bestemmingsplan heet een provinciaal inpassingsplan (PIP). Om gebruik te kunnen maken van de bevoegdheid om een PIP op te stellen, dient er sprake te zijn van een provinciaal belang. Zowel bij de begrenzing van het natuurnetwerk als de aanwijzing van waterbergingsgebieden is sprake van provinciale belangen. De gemeenteraden van Marum en Leek zijn in april, mei en juni 2015 geïnformeerd gehoord over het voornemen om een inpassingsplan op te stellen.

De detail planuitwerking vindt plaats in overleg met omwonenden. Op deze manier kunnen wij maatwerkoplossingen bieden. In het PIP is daarom een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarbij het mogelijk is om de uitwerking van maatwerk in het PIP te laten landen. Het PIP is daarmee flexibel en biedt de mogelijkheid om in te spelen op toekomstige maatwerkoplossingen rond bijvoorbeeld erven.

Milieueffectrapportage (MER)

Het PIP is een m.e.r.-plichtig besluit vanwege de vastlegging van de waterbergingsgebieden en de functiewijziging voor de natuurontwikkeling. Dit betekent dat op grond van de wet Milieubeheer een milieueffectrapport (MER) opgesteld dient te worden. Het doel van MER is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Daarnaast geldt ook m.e.r.-plicht voor de functiewijziging van water, natuur, recreatie of landbouw. Dat betekent dat niet alleen voor de waterbergingsgebieden maar voor het gehele plangebied van het PIP een MER is opgesteld.

De m.e.r.-procedure is gecoördineerd door de provincie. Uiteraard heeft afstemming plaats gevonden met het waterschap Noorderzijlvest en de betreffende gemeenten. De uitkomsten van het MER zijn gebruikt als onderbouwing voor het PIP. Het MER is als bijlage bij deze voordracht gevoegd. De Commissie voor de m.e.r. heeft na aanvulling een positief toetsingsadvies uitgebracht op het MER.

Inrichtingsplannen

De inrichtingsplannen, die wij u in onze brief (2018-031.176/22/A.10) ter informatie hebben aangeboden, zijn de onderbouwing voor de bestemmingswijzingen in het PIP. Zij geven een beschrijving van de gewenste inrichting van de onderscheiden deelgebieden. Waar komen de functies natuur, waterberging en landbouw? En welke maatregelen, zoals kades, sloten en inlaten voor het water zijn daarvoor nodig?

De provincie heeft drie waterbergingsgebieden in het ZWK aangewezen (Het Dwarsdiep, Polder De Dijken-Bakkerom en De Drie Polders). Deze gebieden gaan wij op korte termijn voor natuur en waterberging inrichten. Voor elk gebied is een gedetailleerd inrichtingsplan opgesteld, dat spoedige uitvoering mogelijk maakt. Daarnaast zijn er nog acht natuurgebieden, die enkel een natuuropgave hebben. Voor deze acht natuurgebieden is een globaal inrichtingsplan opgesteld. De uitwerking in een gedetailleerd plan volgt later. De ambitie is dat het natuurnetwerk in de provincie in 2027 gereed is.

Samenvattend zijn er drie gedetailleerde inrichtingsplannen voor de waterbergingsgebieden, één globaal inrichtingsplan voor de acht natuurgebieden en één achtergronddocument met beleidsopgaven, gebiedsbeschrijving en potenties.

7. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 16 oktober 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H. Schrikkema , secretaris.

Behandeld door : Maickel Burgers en Fred Habraken

Telefoonnummer : +31503164512/+31503164365

e-mail : m.a.burgers@provinciegroningen.nl/ f.h.j.habraken@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1. en 2.	Zie Bijlagen bij het besluit		
3.	Natuurnetwerk Zuidelijk Westerkwartier, Algemeen deel	2018-068613	Rapport
4.	Ontwerp globaal inrichtingsplan 8 natuurgebieden in het Zuidelijk Westerkwartier	2018-068614	Rapport
5.	Inrichtingsplan Polder de Dijken-Bakkerom	2018-068615	Rapport
6.	Inrichtingsplan De Drie Polders	2018-068616	Rapport
7.	Inrichtingsplan Dwarsdiep	2018-068617	Rapport
8.	Kaart deelgebieden	2018-033162	Kaart

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 16 oktober 2018, 2018-068.606, LGW;

Overwegende dat:

- het ontwerp Provinciaal inpassingsplan overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 6 juni 2018 gedurende een periode van zes weken ter inzage heeft gelegen;
- gedurende de periode van terinzagelegging zeventien zienswijzen zijn ingediend;

Gelet op:

- het besluit van Provinciale Staten tot begrenzing van het provinciaal natuurnetwerk (NNN) op 24 september 2014;
- het besluit van Provinciale Staten tot aanwijzing van waterbergingsgebieden in het Zuidelijk Westerkwartier op 10 december 2014;
- artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening en de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.6 van het Besluit ruimtelijke ordening;

Besluiten:

1. De zienswijzennota, zoals opgenomen als bijlage van het bij dit besluit gevoegde inpassingsplan, vast te stellen en de op het plan ingebrachte zienswijzen gegrond dan wel ongegrond te verklaren.
2. Het bij dit besluit gevoegde inpassingsplan "Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier" vast te stellen met bijbehorende toelichting, zoals dit plan is vervat in de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte regels en verbeelding, digitaal vervat in het GML-bestand NL.IMRO.9920.IPwaterbergingZWK-VA01

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter

, griffier.

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1.1	Provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier - Planregels	2018-068607	Rapport
1.2	- Toelichting	2018-068608	Rapport
1.3	- Bijlagen bij toelichting	2018-068609	Rapport
1.4	- Verbeelding blad 1	2018-068610	Kaart
1.5	- Verbeelding blad 2	2018-068611	Kaart
2.	Nota Reactie en Commentaar op ontwerp-PIP	2018-068612	Rapport